

Varför blir man så passionerad av orientering?

PEO BENGTTSSON

Vi har till föreningens årsbok fått förmånen att införa ett utdrag från World Wide Orienteering Promotions hemsida om hur elitorienteraren Peo Bengtssons idrottskarriär utvecklades från Kristianstads horisont. Avsnitten som vi återger behandlar ungdomsåren och den tidigaste idrottskarriären. Här följer Peo Bengtssons egen berättelse!

Ovanstående fråga har jag försökt att svara på flera gånger. Många har väl betraktat mig som "världens värsting" då det gäller orienteringspassion. Det är väl tillfälligheter som medfört att just jag blivit så väldigt intresserad av orienteringssporten. Trots att jag var astmasjuk i barndomen blev jag väldigt idrottsintresserad. Det var kanske till och med så att det var astman som blev skuld till detta.

Min barndom.

Jag föddes på mina föräldrars gård, Egeside, vid Helgeå, ca 8 km från Åhus, ca 5 km från Everöd och ca 4 km från Vittskövle. Min mor Anna kom från sjömannssläkten Kappelin, ursprungligen från Kivik, men min morfar och mormor bodde i Åhus under sin mesta tid. Min far Tage kom från Everöd, där nästan alla av hans förfäder varit bönder sedan slutet av 1600-talet, kanske ännu tidigare. Min bror Bengt-Åke har släktforskat både på mors och fars sida och kommit så långt som till slutet av 1600-talet i båda släktleden.

Födelsedatum för mig är 18 augusti 1933. Samma datum föddes också Roman Polanski (senare världsberömd filmregissör) i Krakow i Polen. Min bror Bengt-Åke är två år yngre och min syster Bodil är sex år yngre än jag. Då jag började skolan 1940 hade 2:a världskriget hållit på i ett år. Det fanns ej bensin till bilar, så den 4 km långa skolvägen till Vittskövle fick jag ta mig fram cyklande, gående eller skidåkande. Det var alldeles för jobbigt för en klen 7-åring (bland de minsta i klassen) och astman blev värre trots eller tack vare träningen. Mina föräldrar prövade då andra alternativ. Vårterminen 1942

bodde jag hos min farmor och farfar strax intill Everöds skola. Där jag var klasskamrat med bl a Bengt Gustafson, som senare också blev arméofficer, men i ingenjörtrupperna, och han nådde så långt som till överbefälhavare. Under de korta veckosluten tog jag mig hem till Egeside, det blev faktiskt mest på skidor, eftersom den vintern var väldigt kall, snöig och lång. Men jag saknade mina föräldrar och syskon. De saknade också mig och ville ha mig hemma på heltid under den närmaste terminen.

Inför höstterminen 1942 övertalade därför mina föräldrar min Vittskövle-lärlarinna att komma hem till Egeside en gång i veckan och läsa med mig. Det fungerade mycket bra. Jag hade ju inte så mycket annat att göra under övrig tid och inga jämnåriga att leka med, så det blev mycken tid för läsning, skrivning och räkning. Jag fick förresten vara med på klassens julfest och läsa innantill för de andra barnen, som inte hade blivit så duktiga som jag i läsning. Fr o m nästa termin (då började jag vårterminen i tredje klass) ansågs jag så stark att jag kunde fortsätta i Vittskövle skola som en vanlig elev. Då hade jag blivit så duktig att jag var bland de bästa i klassen. Tidigare – i 1:a och 2:a klass (före informatorstiden) – uppfattade jag mig själv som en av de sämre medelmåttorna.

Idrotten kommer in i livet.

Tävlandet kom tidigt in i mitt liv. Jag minns att vi hade tävlingar i rättskrivning i fjärde klass. Vår manlige lärare hade ordnat oss i allsvenskans div 1, 2 och 3 och det var väl ca 10 ungar i varje division. Där blev jag ibland så trött på att vinna div 1 att jag stavade fel med avsikt, annars blev jag ju ännu mer mobbad. Mina föräldrars omsorger om mig hade väckt så stor avundsjuka hos de andra ungarna och deras föräldrar att jag ofta kallades ”Mähållsgrisen”.

Varje by hade ju en fotbollsförening på den tiden, så även Vittskövle. Fotbollsplanen var belägen ytterligare ca 3 km från Egeside, men det hindrade mig inte från att cykla dit under söndagarna för att vara åskådare. På rasterna spelade vi fotboll på skolgården. Jag minns att vi bara fick ha en liten boll (storlek som en tennisboll), men det gick bra ändå.

Mina färdigheter i läsning hjälpte mig att följa med vad som hände i krigs- och sportvärldarna. Gunder Hägg slog ju en massa världsrekord 1942. Jag följde därefter Gunders och hans konkurrenters tävlande med större och större intresse. Min far lurade mig att försöka springa själv och det gick ganska bra trots astman.

Under några sommarlov bodde jag hos min morbror Albin och moster Ester i Frostavallen vid Höör i deras sommarstuga där. Där i skogsluften var min astma inte så besvärlig. Mina kusiner, tvillingarna Sven och Bengt Kap-

pelin, är fem år äldre och de var mycket idrottsintresserade. En gång, då vi besökte deras familj i Malmö, tog de med mig på allsvensk fotboll mellan Malmö (MFF) och Helsingborg (HIF). Vid deras sommarställe ägnade vi oss också åt höjdhopp, längdhopp, spjutkastning m m. Bengt blev senare pappa till tre döttrar. En av dem är Kristina Kappelin som är berömd för sina uppskattade och annorlunda TV-reportage och även välformulerade idrottskrönikor.

Flytt till Läroverket.

Efter fjärde klass kunde man börja i Kristianstads Högre Allmänna Läroverk, men det var hårda intagningsprov. Det hade väl inte hänt på tio år att någon från Vittskövle skola hade försökt komma in. Då ryktet spred sig att jag skulle försöka, blev jag ännu mer mobbad. Så jag blev väldigt glad då jag lyckades i inträdesproven. Det hade inte varit så trevligt att bli kvar i Vittskövle skola under ytterligare år.

Jag var tvungen att vara inackorderad under sex dagar och nätter per vecka i Kristianstad. Det bör väl ingen 11-åring vara mogen för? Min hyrestant uppfattade jag som elak. Å andra sidan lärde jag mig snabbt en massa bus som jag flitigt praktiserade, så hon hade det väl inte så lätt. Jag var väl också rädd för att bli ”Mähållsgris” på nytt, så då gällde det att hävda sig även i buslivet. På grund av astman var jag fri från ämnena sång, slöjd och gymnastik, men under varje eftermiddag var jag med och spelade fotboll på en liten gräsplätt vid Vasagatan på Östermalm. Mina nästkusiner Sven och Anders Uhler (vi har samma mormorsföräldrar) bodde också i närheten, så de var också med.

Min mormor fick sex söner och därefter en dotter, som är min mor. Mormors syster – Anders’ och Svens mormor – fick tre döttrar och två söner. En av de ogifta döttrarna – Elli - blev min gudmor.

Jag köpte Idrottsbladet (som kom ut tre gånger per vecka) och veckotidningen Rekordmagasinet så mina idrottskunskaper växte. Det var tyvärr inte likadant i skolans övriga ämnen, men det tog ju rätt mycken tid att hålla reda på alla friidrottsresultat, såväl internationella som nationella. Jag hade en mycket omfattande statistik. Under andra världskrigets slutskede följde jag också med stort intresse de allierades framfart på en egen väggkarta, så där lärde jag mig både kart- och militära kunskaper.

Även familjen flyttar till Kristianstad.

Mina föräldrar lämnade Egeside Gård hösten 1945, d v s några månader efter krigsslutet. Min far var också landstormskapten. Han var i tjänst som bataljonschef och försvarade kusten söder om Åhus under i stort sett hela 2:a

Egeside gård blev byggd 1871 och brann ner 1966

världskriget. Då var han också så nära Egeside att han ofta kunde se till gården och sina tre drängar där.

Vi flyttade till ett radhus på Floravägen (nära Sommarlust) på Egna Hem i Kristianstad och far sålde först kemiska preparat till bönder tillsammans med sin bror Filip Rybo. Därefter startade han enmansföretaget ”Nät och Rep” och sålde fiskredskap till fiskare i hela södra Sverige. Min astma var också en av orsakerna till familjens flyttning, som ju också innebar att jag slapp att bo inackorderad. Och min astma försvann mer och mer efter det vi lämnat hö och halm och alla djur på Egeside.

Idrottsledardebut i Lekplatsens IK.

Jag fann mig väl tillrätta på Egna Hem. Vi var ganska många söta små gossar som bodde i olika mindre hus i närheten. Vi lekte mest i anslutning till Lekplatsen vid den östliga parallellgatan Brunnsvägen. Jag var äldst i vårt gäng, där medelåldern var ca två år yngre än jag själv. I de närliggande flerfamiljs HSB-husen vid den västliga parallellgatan Almvägen fanns också flera pojkar. De flesta var så gamla att medelåldern hos dem blev två år äldre än hos oss i Lekplatsens IK, som vi kallade oss. HSB-gossarna hade redan bildat ett 7-manna-fotbollslag och vi lyckades också få ihop ett lag där jag spelade centerhalv och var lagkapten. Naturligtvis fick vi alltid stryk då vi spelade matcher i en glänta

i Björket norr om Björkvallen. Vi var ju så mycket mindre och yngre, men vi lärde oss ändå att uppskatta våra egna och våra motståndares prestationer. Bland HSB-gossarna fanns bl. a. som målvakt Uno Danielsson (han gick också i min parallellklass på Läroverket) och ca tio år senare blev Uno utsedd till världens bästa handbollsspelare.

Min mor skänkte sex begagnade röda skjortor till oss och dessa numrerades på ryggen från 2 till 7. Vårt lag bestod 1948 av Målvakt 1 Rolf Sjöo, 14 år; Högerback 2 Åke Lövquist, 11 år; Vänsterback 3 Bo Mattsson, 11 år; Centerhalv 4 Peo Bengtsson, 15 år; Högerforward 5 Marcus Lindbom, 12 år; Centerforward 6 Erle Lundström, 12 år; Vänsterforward 7 Rolf Larsson, 13 år och förste reserv Bengt Andersson, 12 år.

Men vi sysslade inte bara med fotboll, då vi spontanidrottade på Egna Hem. Vi försökte också med de flesta friidrottsgrenarna. Jag hade förresten sysslat med både höjdhopp och längdhopp redan på Egeside Gård. Mina kusiner Sven och Bengt hade ju lärt mig.

Vi i Lekplatsens IK bestämde att vi skulle köpa en stav så att vi också kunde börja med stavhopp. Då vi gjorde köpet på ett träbolag vid Näsbyviadukten tog vi också reda på var det fanns lämpligt virke att göra häckar för häcklöpning. Militärt kallas detta underrättelsetjänst. Senare under någon kväll var vi där och stal de erforderliga brädorna i skydd av mörkret. Och sedan fick mina kamrater snickra ihop häckarna. Det var ju utöver min kompetens eftersom jag aldrig deltagit i skolans träslöjd p g a astman. Vi ordnade även fram tidtagarur, måttband m m och min mors senapskula fick också en annan användning. Sedan gjorde jag en poängtabell och vi tävlade även i 10-kamp. Själv blev jag så duktig i stavhopp att färdigheterna fanns kvar 20 år senare då jag var en äldre GIH-elev. Andra idrotter som vi sysslade med var landhockey på gräsmattan vid Lekplatsen och speedway (med vanliga cyklar) på cirkusplatsen vid Näsbyviadukten.

Handbollsfantast.

Kristianstads populäraste idrott har sedan länge varit handboll. Efter att vi flyttat till Kristianstad dröjde det inte länge förrän jag skulle se IFKs samtliga hemmamatcher i den smala gymnastiksalen (kallad "Korridoren") vid Östra Boulevarden i A3s Södra Kasern. Under de andra söndagarna kunde jag vara åskådare då Näsby IF och A3 IF hade sina hemmamatcher där i en lägre serie. Jag blev oerhört engagerad och då jag var ensam hemma lekte jag med ett garnnystan och försökte göra så snygga mål som möjligt mellan sekretärens ben i salongen. Jag härmade t. ex. Åke Mobergs skott från höften, Erik Nordströms bakåtkast från målgårdslinjen, Calle Stockenbergs vänsterslägga och

Evert Sjunnessons skott från linjen. Åke Moberg studerade då fortfarande i gymnasiet så honom kunde jag se på läroverkets skolgård under varje rast. Han blev min störste handbollsidol. Jag tror att IFK vann allsvenskan tre gånger under de elva åren 1946-1956, då laget också hade tredje plats som sämsta placering.

Eftersom jag var fri från gymnastik ända upp i realskolans högre klasser blev det inte tillfälle för mig att spela handboll förrän i 15-16-års-åldern. Då hade jag emellertid hunnit se så mycket handboll att jag hade fått tillräcklig spelförståelse för att platsa som linjespringare i klassens 5-mannalag (läroverkets gymnastiksal var för liten för fler spelare i laget) och nästan tio år senare i Krigsskolans lag i Stockholms Högskoleserie.

KFUM-scouterna.

En klasskamrat – Claes Gudmundsson (senare ortopedläkare) – lockade mig att bli scout i KFUM och jag kom med i Claes' Ugglanpatrull. Då var vi inte så många där, men jag övertalade nästan alla mina klubbkamrater i Lekplatsens IK att även bli med i Ugglan. I scouterna sysslade vi mycket med kartor. Vi hade tävlingar under kvällarna och det liknade väldigt mycket kartminnesorientering. Jag extraknäckte också som tidningsbud under luncher och eftermiddagar. Det utvecklade nog också mina anlag att orientera. Vi hade också scoutläger uppe i vildmarken mellan Mjönäs och Vånga. Där hade vi patrulltävlingar som Ugglan kunde vinna, mycket tack vare mina anlag för orienterandet.

1948 anordnades Lilla Skol-DM i orientering (för Kristianstadskretsen) i Jarls Fure vid Fjälkinge. Tyvärr var jag ett år för gammal för att få vara med. Äldsta klassen var för 14-åringar i Lilla DM. För äldre deltagare fanns det bara en enda skoltävling, nämligen Skånes Stora Skol-DM, och då var det inte aktuellt för mig att vara med där. Jag var emellertid med som åskådare i Jarls Fure och där hade jag nöjet att se min lillebror Bengt-Åke ta en 2:a plats i 13-års-klassen.

Orienteringsdebut i KFUM.

Av någon anledning anordnade KFUMs Scoutkår Kårmästerskap i orientering under våren 1949 i Bockebodaterrängen och jag lyckades vinna.

Under den våren deltog jag också framgångsrikt i några träningsorienteringar i Lerjevallen, där OK Pans Oskar Persson (även idrottsplatsvaktmästare och stamfar för alla med efternamnet Bjäreborn) var banläggare. Andra gången där var jag bäst på nybörjarebanan. Eftersom KFUM också hade en orienteringssektion var vi tre scouter – Lasse Johnsson, Bertil Andersson

(också kallad Oskar och fotbollsspelare i HSBs 7-mannalag) och jag – som anmälde oss till FK Ekos tävling vid Killeberg i pojkklassen (16 år och yngre). Vi åkte tåg dit. Jag lyckades bäst av oss med en 11:e placering, men tyvärr fanns det ”bara” 10 individuella priser. Trots detta blev vi mycket lyckliga alla tre då vi fick ta emot andra lagpris.

I nästa stora vartävling i Tollarp blev jag fyra. Lasse och jag cyklade de två milen dit, men vi och våra cyklar fick skjuts hem av Calle ”Åsum” Andersson från OK Pan.

Vid de följande tävlingarna fick vi med ännu flera kamrater som KFUM-orienterare och vi tog många fina lagpris också. Vi lyckades även få många av de äldre KFUM-orienterarna att göra tävlingscomeback, däribland Bertil Hagelin, som tog mycket väl hand om oss ungdomar under de följande åren. Jag fick också mycket värdefulla råd av min far, som varit duktig på att orientera vid många landstormstävlingar. Vid några tillfällen skjutsade han med sin firmatransportbil 10-15 unga KFUM-orienterare till tävlingar långt bort i Skåne, men för det mesta åkte vi i en mindre Werlins-buss med Bertil Hagelin vid ratten. Werlins var ett livsmedelsföretag och föregångare till nutidens Dagab.

En av orsakerna till mitt stora orienteringsintresse var naturligtvis, att jag lyckades så bra redan från början. Kanske hade jag s. k. nybörjartur? En annan orsak var, att det då skrevs mycket om orientering på dagstidningarnas sportsidor.

I Kristianstad fanns det på den tiden tre dagliga tidningar, Länstidningen på morgonen, Bladet till lunch och Länsdemokraten under eftermiddagen. Det var mycket stimulerande att se sitt namn i resultatlistorna och inte minst i rubriker och på foton. Dessförinnan hade jag lockats till orienteringen genom att läsa klubbnotiser och om andras resultat.

Sportjournalisten och orienteraren Sven-Erik Ahlstedt från Tollarp var Länsdemokratens reporter, elektrikern Henning Hansson från Härlövs IF skrev för Kristianstadsbladet och i Sydsvenskan skildrade barnvagnsförsäljaren Harold Persson från Emmaljunga orienteringstävlingar med sitt speciella och mycket läsvärda språk. Deras artiklar kompletterades med foton och de bästa resultaten.

Tyvärr förekommer orienteringssporten numera mycket sparsamt i media, både lokalt och nationellt. I Kristianstadsbladet saknar jag klubbnotiser och resultat från träningstävlingar och distriktstävlingar. De som vill få sådan information hänvisas till orienteringsklubbarnas hemsidor. Genom detta lockas inte så många nya orienterare att pröva på orienteringsidrotten. Eftersom orienteringen inte syns i tidningar blir det även väldigt lite TV-tid.

Tidigt intresse för Orientering i OS.

Under 1946 följde jag Europamästerskapen i fri idrott i Oslo i radio med stort intresse och 1948 följde jag vinter-OS i St. Moritz och sommar-OS i London med ännu större sakkunskap och intresse. På den tiden fanns det bara orientering i de fyra nordiska länderna och i Schweiz, men redan 1949 tyckte jag väl ändå att orientering någon gång i framtiden borde vara med i de olympiska spelen.

Mitt stora idrottsintresse gick även ut över skolan, där jag fick gå om näst högsta klassen i realskolan.

Orienteringen blir mer och mer intressant.

Under 1949 flyttade också familjen från Egna Hem till Långebro, där det inte fanns någon motsvarighet till Lekplatsens IK och spontanidrotten där. Å andra sidan hade jag blivit så gammal att jag kunde ta hand om mig själv och uppsöka lämpliga klubbar. Ett par år tidigare hade jag varit med i ett IFK-pojklag i fotboll och senare tävlade jag också i medeldistanstävling i KFUM tillsammans med bl. a. de ännu bättre löparna Ingmar Nordström (senare berömd saxofonist och orkesterledare) och Herbert Dahlbom (senare framgångsrik cyklist och OS-deltagare 1960 i Rom).

Det dröjde inte länge förrän jag slutade i KFUM-scouterna eftersom jag blivit så heltänd på orienteringen. Orientering är ju alltid en mycket omväxlande sport eftersom det är en ny bana i ny terräng vid varje tävling och denna variation uppskattar jag. Visserligen ligger Kristianstad på öppna slätten, men då man åker till de olika skogarna runt Kristianstad kommer man till mycket olika och vackra terrängtyper t. ex. den kuperade Linderödsåsen söderut, den flacka och sankmarksrika Nävlingeåsen västerut, den steniga nordiska terrängen norrut, de många flacka furuskogarna på Kristianstadsslätten och den småkuperade strandskogen söder om Åhus. Jag upplever att denna mångfald i olika och trevliga terrängtyper medfört att just jag blivit en så passionerad orienterare. Jag engagerade mig också tidigt i banläggning och tävlingsorganisation.

Redan andra orienteringsåret 1950 lyckades jag under hösten vinna en tävling i 17-18-årsklassen, och jag blev också fyra på Skånes DM.

Under våren 1951 lyckades jag vinna så många tävlingar i H17-18 att jag blev uttagen att vara med i den årliga juniormatchen mot Blekinge för juniorer upp till 20 år. Där lyckades jag som 17-åring vinna med sex minuter före tvåan Arne Karlsson från Helsingborg. Arne lämnade senare som senior orienterandet för bowling, men han blev yrkesverksam som sportjournalist i Sydsvenskan där han skrev mycket sakkunnigt om orientering.

Juniormatch vid Lerjevallen mellan Skåne och Blekinge våren 1951. Peo Bengtsson vann individuellt och det skånska 6-mannalaget på bilden slog Blekinge.

Klubbyte till OK Pan.

Jag blev också uttagen till Junior-SM såväl 1952 som 1953. Inför 1953 var vi många KFUM-orienterare, som tröttnade på att inte ha flickor som klubbkamrater, på den tiden betydde M i KFUM Män och inte Människor (såsom det blev senare). Eftersom jag var en stor beundrare av Calle "Åsum" Andersson och Oskar Persson i OK Pan blev Pan ny klubb för mig och flera andra unga KFUM-orienterare.

Studentexamen 1954

I en artikel hade Calle uttryckt att min kompis Lasse Johnsson var Kristianstads största ämne till en riktig stororienterare, trots att Carl-William Bjärebörn (Oskars äldste son) och Peo Bengtsson också kom från den staden. Då knöt jag näven i byxfickan, och började träna ännu mer.

Orienteringen tog också mycken tid under gymnasietiden och jag gick även om näst högsta ring. Så jag tillbringade hela tio år i Kristianstads Högre Allmänna Läroverk, men jag lyckades i alla fall ta studentexamen 1954. Mina enda överbetyg var i gymnastik och i de två matematikämnen. Jag erhö

också utmärkelsen Idrottsskölden 1954 som skolans bästa idrottare. Vi hade muntlig studentexamen på en måndag och dagen före hade Kristianstads Läroverk en orienteringsmatch mot Hässleholms Läroverk. Rektor Lennerstrands son Gunnar deltog också. Men jag hade sådan tur i ”muntan” att min vän Oskar och jag uppsökte Hotel Brissman och ”laddade” med lite mat och lämpliga delar av ”två vita och en brun”.

Jag hade varit tvungen att söka som reservofficersaspirant till Wendes artilleriregemente A 3, eftersom A 3 var det Kristianstadregemente som hade de bästa och mest intresserade orienterarna. Annars hade jag hamnat i stadens infanteriregemente I 6 och troligen blivit övertränad i ålning och krypning. I artilleriet sysslar vi ju mer med matematik och kartor. A3-orienterarna var så duktiga att jag redan före inryckningen under våren 1954 började tävla för A 3 IF. Men redan våren 1955 lämnade de allra flesta A3-orienterarna – ex Sven Granstedt, Yngve Önnervik, Börje Andersson, Kurt Nilsson, Ingvar Wanstadius och jag – A 3 IF och vi började tävla för OK Pan.

Senioråren.

Under de första åren som senior var mina resultat mycket ojämna. Det blev väl inte så bra vinterträning eftersom jag också blev väldigt intresserad av att hävda mig i de militära skolorna. Jag gick ut som etta på kadettskolan i Jönköping 1955-1956 och 8:a på Karlberg i Stockholm 1956-1957. Stockholms nöjesliv var ju också trevligt.

Jag blev inte uttagen att springa senior-SM förrän 1957 då jag var förste reserv från Skåne till Natt-SM vid Borås efter de fyra ordinarie uttagna. Eftersom Nisse Bohman lämnade återbud fick jag vara med. Det lyckades ganska bra och jag blev 13:e och bäste skåning bland de 90 startande. Året efter var jag uttagen som ordinarie i Natt-SM, men fick inte ledigt från militärtjänsten.

Mitt första Dag-SM blev jag inte uttagen till förrän 1960 som 27-åring. Jag var delad tvåa efter drygt halva banan vid Kallinge i Blekinge men en bom på slutet gjorde att jag ”bara” blev 29:a av de 120 uttagna. Under de följande åren gick det bättre. Min bästa Dag-SM-placering är 8:a från 1964 och jag blev Dag-SM-uttagen 8 gånger under åren 1960–1968. Jag var även med på den första Lång-SM-tävlingen (numera kallas den distansen för Ultralång) 1965 och blev 21:a.

I budkavle-SM fick jag bara vara med fem gånger 1957-1968. Den bästa placeringen blev 16:e med IFK Ronneby 1964. Under 1963 lyckades jag så väl i de fyra uttagningstävlingarna till Nordiska Mästerskapen att jag blev uttagen. Tyvärr hade jag alltför svårt att hitta kolbottarna i västra Värmland så det blev bara en 24:e placering där i mitt enda Nordiska Mästerskap.

Peo Bengtsson som segrare i Åby 2-dagarsorienteringen vid Norrköping 1960

Det första svenska militärmästerskapet i orientering arrangerades 1962 vid Skillingaryd. Därefter var jag med varje år t. o. m. 1976 och jag lyckades vinna H21-klassen 1968 – bland värmändska kolbottnar. 1963 anordnades det första Nordiska Militärmästerskapet och 1965 det första Militära Världsmästerskapet. Jag blev uttagen samtliga gånger fram t. o. m. 1971. År 1972 var jag banläggare då Sverige och Kungliga Krigsskolan arrangerade. En av tävlingarna hade mål vid Drottningholms slott. Det fanns även en årlig militär 6-mannastafett – Armébudkavlen – för svenska arméförband, och där lyckades mitt A3-regemente vinna tre gånger under de 19 år, som jag hade förmånen att få delta.

Här följer rubrikerna på ett tiotal ytterligare avsnitt av författarens egen berättelse som kan läsas på internet (<http://www.wwop.se/orientering/index.htm>):

Andra idrotter, Det internationella intresset väcks, Första O-Ringen 5-da-

gars 1965, Mitt första engagemang i kartritning och ytterligare kartritning, Pan blir en breddelitklubb, Missionering om orienteringsidrotten, O-Ringens Höst Östresor, Yrkeskarriär efter GIH (Gymnastik- och Idrottshögskolan) 1966-1968, WWOP (World Wide Orienteering Promotion), Resor Jordan Runt och internationella mästerskap, Olympiska Spelen

Världsmästerskap och riksmästerskap för veteraner

Jag höll på att tävla i H21Elitklassen ända till 51 års ålder (1984) då jag tyckte att det blev för långa banor. Min son Anders är 30 år yngre så det var trevligt att tävla i samma klass och på samma banor.

Det första officiella Världsmästerskapet för veteraner (WMOC = World Masters Orienteering Games) anordnades 1988 vid Åmål i Sverige. Jag var ej med den gången. Men sedan 1990 har jag deltagit i samtliga tävlingar: 1990

och 1992 samt därefter varje år 1994-2010, dvs 19 Veteran-VM. Det gick inte så väldigt bra under de första åren men 1999 vann jag för första gången i H65 (klassen herrar 65 år) i Danmark. Föregående vår hade jag tappat ca 5 kg. Detta var kanske den största orsaken till att de äregiriga finnarna (3 bland de 4 främsta och 5 bland de 7 främsta) kunde besegras.

Därefter har det blivit ytterligare fem segrar och en andraplats, 2006 i H70, 2008 i H75 sprint och H75 lång (ca 100 startande i H75) samt 2009 i H75 sprint samt 2010 i H75 lång och silver i H75 sprint. T o m 2007 hade vi veteraner bara ett VM (långdistans) att tävla om, men fr o m 2008 har vi även sprint-VM. Så nu är det bara medeldistans-VM kvar för oss veteraner för att vi skall vara jämlika med seniorer och juniorer.

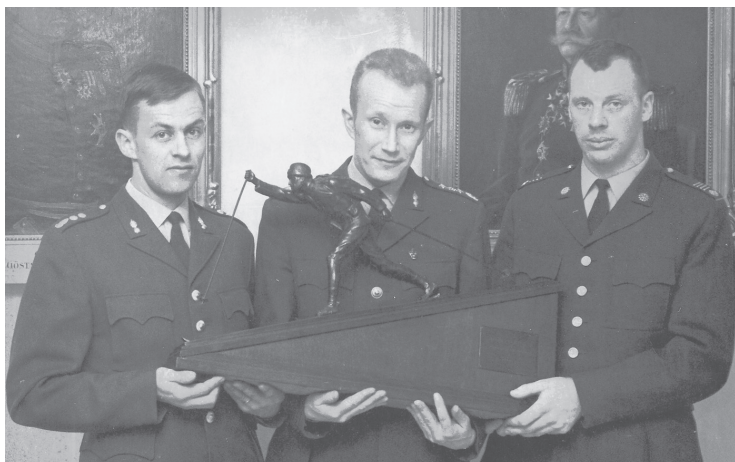
Utöver mina fem segrar har jag nått två 4:e platser och två 5:e platser, fem placeringar från 7:e till 10:e plats, fem placeringar från 15:e till 20:e plats samt som sämst placering 57 (år 2007). Jag har lyckats komma med i A-finalen samtliga 22 gånger. Av de 41 kvalificeringstävlingarna (två inför varje lång-VM och en inför varje sprint-VM) har jag lyckats vinna mitt heat åtta gånger. Så jag är mycket nöjd med den statistiken. I Veteran-VM är det fri anmälan, så det kan bli ca 4.000 deltagare, då tävlingarna arrangeras i Europa.

Det är även fri anmälan till Sveriges Veteran-RM (Riksmästerskap) – endast långdistans t o m 1999, men även medeldistans fr o m 2000. Där har jag bara varit med i 14 tävlingar 1998-2009 av 22 möjliga och lyckats vinna tre gånger (1999, 2003 och 2008). Jag har blivit 2:a en gång (1988) och 3:a en gång (2008).

De nämnda veterantävlingarna betyder ganska mycket för veteraner i alla åldrar och de har verkligen höjt intresset ännu mer för orienteringssporten. En del "besserwissrar" anser naturligtvis att veteraners ledareinsatser blir mindre tack vare deras myckna tävlande. Inom orienteringssporten är man emellertid van vid att både vara ledare – tävlingsledare, banläggare, instruktör, etc – och tävlande och vi trivs med alla uppgifterna. Därför kan man säga: Blir vi flera orienterare, blir vi också fler ledare.

Det blir trevligare med orienteringssporten om det finns sådana morötter och det gäller att träna lagom. Tyvärr har jag drabbats av ganska långvariga skador under några av de senaste åren, men jag försöker att träna lagom. Jag varierar träningen så att det även blir cykelåkning, styrketräning på Friskis och Svettis och vintertid längdskidåkning. Efter de nämnda skadorna har jag börjat tävla innan jag varit helt återställd. Det har fungerat bra och jag har fått känna på att vara i sämre delen av resultatlistorna vilket kan vara en nyttig erfarenhet.

2007 var ett mycket dåligt år för mig själv men jag hade i stället nöjet att glädjas åt fina resultat för dotterdottern Frida Nilsson. Hon blev bl a 5:a i D16 Ungdoms-SM, tyvärr utan uppmärksamhet från lokalpressen.

Peo Bengtsson ses här i mitten flankerad av Bengt Ahlstedt till vänster och Lars Swanström till höger då Wendes Artilleriregemente hade segrat i skidtävlingen Eberstein i Östersund. Det var enda gången ett skånskt förband tog hem segern i den tävlingen.

Sammanfattning.

Allt det nämnda har varit mycket roligt och medfört, att jag själv blivit ännu mer passionerad orienterare. Det har varit mycket trevligt att finna nya orienterare i långt avlägsna länder. Tyvärr är inte orienteringen så välkänd i dessa länder men där finns också "orienterare" som inte känner till vår sport. Men de har de rätta anlagen för att bli orienterare. Förhoppningsvis kan IOF snart få med vår idrott i något OS så att ännu fler uppmärksammar orienteringen och försöker delta i orienteringstävlingar.

I slutet av förra seklet visste jag inte riktigt om jag skulle lära mig tillräckligt om internet så att jag kunde fortsätta att arrangera resor med hjälp av datorer. Till sist blev beslutet att fortsätta att ordna resor trots att jag hade uppnått pensionsåldern. Men datorerna har ju verkligen förenklat arrangerandet av WWOP-resor – t. ex. kontakten med resenärer och arrangörer – på samma sätt, som de förenklat våra tävlingars organisation.

Internationella Orienteringsförbundet har idag 71 medlemsländer (4 i Afrika, 14 i Amerika, 17 i Asien, 34 i Europa och 2 i Oceanien), men det kan snart bli flera eftersom jag själv hittills orienterat i 96 länder.

Jag har fått många pris för mina insatser att sprida och utveckla orienteringssporten här hemma och runtom på vår jord. Denna uppmärksamhet har gjort mig själv mycket glad och stolt och många har uttryckt sin beundran. Naturligtvis har jag ibland uppmärksammat att några blivit "förtrödna" men det är ju också – på sätt och vis – komplimanger.